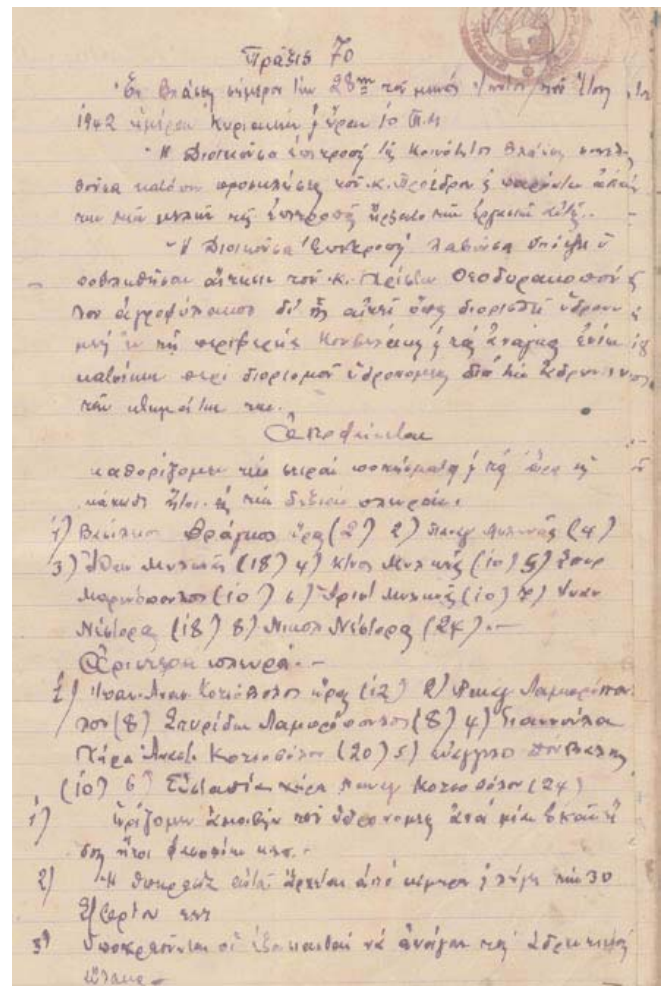

Τα περιβόλια στη θέση Κουβελάκι

Η περιοχή «Κουβελάκι» στο χωριό Βλάση βρίσκεται στη νότια πλευρά του χωριού λίγο κάτω από τη βρύση της Αγίας Παρασκευής. Μικρά σε έκταση περιβολάκια που ήταν ιδιοκτησίες Βλασαίων και που σήμερα τα περισσότερα έχουν λογγώσει. Αυτά τα περιβολάκια έδιναν τα κηπευτικά στις οικογένειες που τα κατείχαν. Το νερό, όμως, ήταν λίγο και οι φιλονικίες συχνές. Το έγγραφο που παρουσιάζουμε σήμερα έχει ημερομηνία 28 Ιουνίου 1940, μαύρη χρονιά που η πατρίδα μας βρισκόταν κάτω από την κατοχική μπότα Ιταλών και Γερμανών. Με το έγγραφο αυτό το κοινοτικό συμβούλιο προσπαθεί να βάλει τάξη στις αντιδικίες, ορίζει υδρονομέα της περιοχής τον αγροφύλακα Θεοδωρακόπουλο Χρήστο και καθορίζει τις ώρες που θα ποτίζει ο κάθε ιδιοκτήτης. Σύμφωνα με την κοινοτική απόφαση οι ώρες καθορίστηκαν ως εξής: Βασιλίας Φράγκος 2 ώρες, Παναγιώτης Μυλωνάς 4 ώρες, Αθανάσιος Μυλωνάς 18 ώρες,

Κωνσταντίνος Μυλωνάς 10 ώρες, Σπύρος Μαρινόπουλος 10 ώρες, Αριστείδης Μυλωνάς 10 ώρες, Ιωάννης Νέστορας 18 ώρες, Νικόλαος Νέστορας 24 ώρες, Ιωάννης Αν. Κωτσόβολος 12 ώρες, Παναγιώτης Λαμπρόπουλος 8 ώρες, Σπύρος Λαμπρόπουλος 8 ώρες, Γιαννούλα χήρα Αναστασίου Κωτσόβολου 20 ώρες, Ευάγγελος Δούβαλης 10 ώρες, Ευσταθία χήρα Παναγιώτη Κωτσόβολου 24 ώρες. Ο υδρονομέας θα πληρωνόταν ανά μια οκά σε είδος π.χ. φασολιών. Η υπηρεσία του ξεκινούσε τον Ιούνιο και έληγε τέλος Σεπτεμβρίου. Την ευθύνη για τα αυλάκια είχαν οι μικροϊδιοκτήτες. Αν κάποιος αδυνατούσε να ποτίσει με τη σειρά του έχανε τα δικαιώματά του. Την ώρα που γινόταν το πότισμα ήταν απαραίτητη η παρουσία του ιδιοκτήτη. Την απόφαση υπογράφει ο πρόεδρος Ιων. Μάστορας και τα μέλη Αργ. Μητρόπουλος και Δ. Μαρινόπουλος.

Ο θάνατος του Βαγγέλη Μαγγανά

Η κουβέντα έχει ανάψει για καλά σε φιλικό σπίτι στο Πετρίτσι γύρω από το Μαγγανά και τη δράση του την περιόδο της κατοχής. Φίλος και αναγνώστης της εφημερίδας μας, ένας από την παραπάνω συντροφιά, ζήτησε να γράψουμε λίγα πράγματα για το θάνατο του Μαγγανά στις στροφές της Καζάρμας. Σεβόμενοι την επιθυμία του αναγνώστη γυρίζουμε για λίγο πίσω το χρόνο για να αναφερθούμε στο τέλος αυτού του παρακρατικού που ήταν ο φόβος και ο τρόμος όλων των χωριών μας, όλης της Μεσσηνίας. Ένα πρόσωπο που του καταλογίζουν εγκλήματα και άλλες κακουρηματικές πράξεις που χρησιμοποιήθηκε στην αρχή για την καταπολέμηση του αριστερού κινήματος στη Μεσσηνία και που στη συνέχεια δεν υπολόγιζε κανέναν μπροστά στη δύναμη που απόκτησε. Το αποτέλεσμα ήταν το 1946 να επικηρυχθεί από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης με το ποσό των 45.000.000 δραχμών. Πράγματι η σύλληψή του έγινε στις 21 Απριλίου 1946 λίγα χιλιόμετρα έξω από την Πύλο στη θέση «Καμένα» από τον διοικητή ασφαλείας Αγγελίδη. Να πώς περιγράφει τη σύλληψή του η εφημερίδα της Καλαμάτας «Τα Νέα» στο φύλλο της 22ας Απριλίου 1946: «Σήμερα την πρωίαν εις θέσιν «Καμένα» ολίγα χιλιόμετρα έξω της Πύλου, ο επιθεωρητής Ασφαλείας κ. Αγγελίδης συνοδευόμενος υπό ισχυ-

ράς δυνάμεως αστυνομικών και υπό Άγγλου Συνδέσμου ηδυνήθη να συλλάβει τον αρχηγόν της συμμορίας Μαγγανά μετά δύο άλλων μελών της συμμορίας. Ταυτοχρόνως τρίτον μέλος αυτής συνελήφθη εις την πόλιν των Καλαμών. Άπαντες οι ανωτέρω μεταφερθέντες την νύχτα κρατούνται ενταύθα. Η σύλληψις Μαγγανά εγνώσθη εις την κυβέρνησιν την πρωίαν, αλλά δια λόγους ασφαλείας της μεταφοράς αυτού, δεν ανεκοινώθη κατά το διάστημα της ημέρας...». Το ποσό της επικήρυξης μοιράστηκε ισόποσα στους: 1) Άγγλο Συνταγματάρχη Κόγκιαντ, 2) Συνταγματάρχη Χωροφυ-

λακής Αγγελίδη, 3) Μοίραρχο Γιάννη Σπάλα, 4) Χωροφύλακα Παναγιώτη Δούκα, 5) Χωροφύλακα Γιάννη Φασιανό, 6) Χωροφύλακα Γιάννη Αλεξανδράκη και 7) Διερχομένη Κώστα Καλλιανιώτη. Η δίκη του Μαγγανά και των πέριξ αυτού για μια σειρά φόνους έγινε στις 27 Αυγούστου 1946. Η απόφαση του έκτακτου στρατοδικείου ήταν καταπέλτης. Ο Βαγγέλης Μαγγανάς, ο Φώτης Ζαμπάρας και ο Κυριαζόπουλος καταδικάστηκαν σε θάνατο. Ο Δ. Κουλόπουλος σε ισόβια δεσμά. Επίσης άλλοι 17 δικάστηκαν με ποινές από 14 χρόνων και κάτω. Ο Μαγγανάς άσκησε έφεση

και η υπόθεση πήγε στο Ναύπλιο δυο χρόνια αργότερα όπου όμως παραδόξως αθωώθηκε, στις 22 Αυγούστου 1948, αφού κανείς από τους συγγενείς των θυμάτων δεν μπόρεσε, μέσα στο εμφυλιακό κλίμα της εποχής, να παραβρεθεί στη δίκη. Αφέθηκε ελεύθερος και συνέχισε το έργο του. Μετά το τέλος του εμφυλίου περνούσε μια ήρεμη ζωή στο χωριό του έχοντας στην κατοχή του μια μοτοσυκλέτα. Τον Ιούνιο του 1966 βρέθηκε πλακωμένος από τη μηχανή του στις στροφές της Καζάρμας στο σημείο που το 1945 είχε σταματήσει ένα λεωφορείο είχε κατεβάσει μια δασκάλα

από τους Γαργαλιάνους μαζί με το συνοδό της, βίασε τη δασκάλα και στη συνέχεια εκτέλεσε με το όπλο τους και τους δύο. Ο Γιάννης Σχινάς γράφει για το θάνατο του Μαγγανά: «Το 1966 τον Ιούνιο περνώντας με τη μοτοσυκλέτα του τις στροφές της Καζάρμας στην Εθνική οδό Πύλος-Καλαμάτα, τουμπάρισε και καταπλακωμένος κάτω από το δίκυκλο, που έχυσε βενζίνη στο στόμα του, παρέδωσε την αμαρτωλή του ψυχή. Λένε, ότι αυτό έγινε ακριβώς στο σημείο, που κάποτε είχε σταματήσει το λεωφορείο, κατέβηκε μια δασκάλα και την εκτέλεσε επί τόπου». Ο Γρηγόρης Κριμπάς παρουσιάζει και μια ακόμη άποψη που λέει ότι: «Στην Καλαμάτα ήπια αρκετά ούζα. Σταμάτησε στο Ριζόμυλο και συνέχισε την ουζοκατάλυξη...Αυτό τον έφαγε. Τα θρυλούμενα ότι συγγενής κάποιου θύματός του, ή ότι κάποιος από το συνάφι του, οργισμένος για την πολιτική του αποστασία, (έβριζε την εποχή εκείνη την κυβέρνηση) του έκλεισε τη στροφή με φορτηγό και τον πέταξε έξω, είναι εντελώς αόριστα, αστήριχτα και νεφελώδη». Αυτό ήταν το τέλος του παρακρατικού Μαγγανά που τον βάραιναν μια σειρά από φόνους και κακουρηματικές πράξεις.

Η εκτέλεση του Καρβέλα την περίοδο του εμφυλίου

Την περίοδο του εμφυλίου πολλές εγκληματικές πράξεις πραγματοποιήθηκαν από τον παρακρατικό Βαγγέλη Μαγγανά από τα Φρουτζοκρέμμυδα. Ήταν ο φόβος και ο τρόμος των Μεσσηνίων. Πάντως, στη Βουφράδα (τα Φρουτζοκρέμμυδα ανήκαν παλαιότερα στο δήμο Βουφράδας) τόπος καταγωγής του, του καταλογίζουν τρία εγκλήματα. Του καταλογίζουν την εκτέλεση του Αρ. Καρβέλα από τον οικισμό Ματαράγκα του χωριού Χατζή και δυο ακόμη άτομα από την οικογένεια Μαυρούλη από τον οικισμό Σγουρόκαμπο του χωριού Βλαχόπουλου. Και τους τρεις τους εκτέλεσε μπροστά στο σπίτι του Κουμάντου όταν τους άρπαξε από τα χέρια των Χωροφυλάκων στην Πύλο. Ο Ηλίας Καράμπελας από το χωριό Ίκλαινα περιγράφει στο Γρηγόρη Κριμπά ως εξής την εκτέλεση αλλά και το χαρα-

κτήρα του Μαγγανά: (Όλα αυτά έχουν αποτυπωθεί στο βιβλίο «Εμφύλιος»): «Αγρόματος, άξεστος, ασυγκίνητος, ψυχρός, αδίσταχτος, γλεντζές και γυναικάς. Όπου περναγε έτρεμε ο τόπος. Είχε δημιουργήσει πολλά κουμπάρια στα διάφορα χωριά. Διατηρούσε καλές σχέσεις με τους κουμπάρους και τους είχε για στηρίγματα. Ένα πρωί κύκλωσε την Πύλο. Αρχισε καταγιαιστικά πυρά για να πανικοβάλλει τον κόσμο. Κατέβηκε με τους άντρες του στην πλατεία. Ανάγκασε τους χωροφύλακες να κλειστούν στην αστυνομία, έβγαλε τρεις αριστερούς από τα κρατητήρια τον Αρ. Καρβέλα από το Ματαράγκα της κοινότητας Χατζή και δυο Μαυρουλαίους από το Σγουρόκαμπο της κοινότητας Βλαχόπουλου και τους εκτέλεσε μπροστά στο σπίτι του Κουμάντου».

Πηγή:
Γρηγόρης Κριμπάς,
Εμφύλιος, Καλαμάτα
2004.